

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

(ТАСС-эй мэдээсэлнүүдһээ)

Хүдөөдэ ябуулагдажа байгаа агитационно хүдэлмэрийн хүтэлбэрилгыг байжаруулха

Мүнөө үедэ колхозно деревнид алай халуун үе ябажа байна. Советскэ Союзай хизааргүй үргэн агитационно хүдэлмэрийн үүдүг үргэн фронтон хэгдэжэ байна. Ороной урда районууд харай культурануудай тарилгыг үргээд, пар хахалжа, таряалан хойнохоо харууналга үргэдэжэ, муса хурялгада бэлдэжэ байе. Колхозно деревнин олон милан ажалшад социалистическэ гартаряалангай хүсэтэ шэнэ дэб-тэтын түлөө шэнэ зоригтойгоор асаанэ.

Энэ жэлдэ хүдөө ажахын үмэнэ татаа зорилгонууд айхабтар ехэ зорилгонуудай хамаг-шухалань гэхэдэ, колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар шадань бэхжүүлхэ ябадал боло-1949 он болбол колхозно ба колхозно полинуудай ургасые бүхэ эмжээгээрнэ дээшлүүлгын жэл, агитационно хүдэлмэрийн хүтэлбэрилгыг үргээд, пар хахалжа, таряалан хойнохоо харууналга үргэдэжэ, муса хурялгада бэлдэжэ байе. Колхозно деревнин олон милан ажалшад социалистическэ гартаряалангай хүсэтэ шэнэ дэб-тэтын түлөө шэнэ зоригтойгоор асаанэ.

Парти ба правительство болбол алай бүхэлдэ хүдөө ажахые бэхжүүлхэ талаар айхабтар ехэ анхрал оролдог гаргана. Хүдөө ажалшад энэ анхрал бодолгын харюуда шэнэ социалистическэ уялгануудыг аба-Колхознигуудай, МТС-үүдэй олон совхозуудай хүдэлмэрилгэ-дэй ажалгай ба политическэ ур-дэбжэжэ байгаа эдэбхи бол-тэдэ уялгануудай нэрэтэй түр-ийгөөр дүүргэгдэхэ байһынь гэр-дэжэ.

Гүбэшье, элэ баримтануудыг ханд, хүдөө ажахыдахи амжалта-уд өөрөө бүтэхэ өһоор туйлагда-юм гэжэ һанабал огто буруу. Хүдэр Сталиной хургадагай өһоор, шалта гэшэ өөрөө ердэг бэшэ, өрн тэрэнине ерүүлхэ хэрэгтэй бо-дог байна бшуу. Эмхидхэлэй ба шитическэ хүдэлмэрийн олонин-д дунда дайшалхы өһоор ябуул-га гэшэ илалта туйлалгын шуха-дари шухала эрхэ нүхэсэл мүн.

Большевикскэ агитаци болбол амжалшадые коммунистическээр хү-тэлүүлхэ, ээлжээтэ зорилгонуудыг үргээд тэдэнэрыг элсүүлхэ хэ-тэ партиин түгэс хүсэтэ зэбсэгын-тэ. Тус агитаци яахадаа хүсэ-лэ гэхэдэ, тэрэ болбол комму-нистическэ тээшэ ошохо замыг советскэ агитационно хүдэлмэрийн үүдүг үргэнэжэ бшуу. Большевикскэ агитаци болбол ажалшадтай нингта амбоотой, тодо һонор ба эрмэлзэл-тэй байдаг, дээрнээ хүсэтэй байдаг.

Хүдөө нотагуудай хэдэн зуу мянган агитаторнууд партийна ор-ганизацинуудай хүтэлбэрээр арад хой дунда хүмүүжүүлгын хүдэл-мэрийн эхэжэ оролдосотойгоор үүлжэ байдаг. Манай хүдөө ажа-хын жэлдэ хурдан темпээр турша абажа, деревнид Социалистическэ Ажалай Геройнуудай үүдүг үргэсэн ба малажалгай мас-тернуудай тоогой улам олошоржо байна — энэ бүхэ ябадалда хү-дөө агитаторнуудай олон тоото партиин бүтээн аша габьяань ба-р бэшэ юм.

Мүнөө үедэ партийна эхин орга-низацинуудһаа, партиин райкомууд-ын болон обкомуудһаа хүдөө тос-лонно большевикскэ агитацине үүдүг үргэнэр дэлгэрүүлхэ ябадал үргэдэжэ. Байгаалине хубилгаха социалистическэ түсэбье, нинтын мал-малыг хүтэлбэрилгын гурбан жэлэй түсэбье, нүхэр Сталинда эльгээнэ агитационно хүдэлмэрийн үүдүг үргэнэр колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай аба-

нан уялгануудыг хэрэг дээрнэ бэлдүүлхэ зорилгонуудай хэды шэнэ амжалтатайгаар шидхэгдэжэ байһан ябадал дээрнээ агитационно далайса ба тэрэнэй идеяны хэм-жээгэ харагдажа байна.

Политическэ агитаци болбол поле-вой хүдэлмэрийн үүдүг үргэн зарим онсо илгатай байдаг. Тэрэнине анжаралда абангүй байжа болохо-гүй. Эдэ илганауд юуб гэбэл, хү-нүүд хадаа ехээн сагаа поли дээрэ үнгэргэнэ. Тэдэнине нэгэ газарта суглуулха арга ходоодо олодоггүй. Тинэ дээрнээ партийна организа-ци болбол бригада бүхэндэ, звено бүхэндэ агитаторай бин байха тухай оролдохо ёһотой.

Агитаторнуудыг шэлэн олохо ба тэдэнэрыг колхозно фйэлдэрийн шидхэхэ участогууд дээгүүр ху-баарилан табилгаар хэрэг дүүрэхэ бэшэ юм. Год шухалань юуб гэбэл, агитаторнуудыг үдэр бүри ба опера-тивнаар хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй хүдэлмэрийн туйлажа байха хэр-эгтэй. Энэ талаар партийна эхин организаци шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Тэрэ хадаа агитаторнуудта ойро байдаг ба тэдэнине хүмүү-жүүлгын түлөө шууд харюусадаг байха юм. Партийна эхин органи-зацин секретарь болбол агиткол-лективэй хүдэлмэрийн өөрөө хүтэл-бэрилдэг байна. Тэрэ хадаа недели бүхэндэ агитаторнуудай зүблөө үн-гэргэжэ, боложо байгаа событи-нууд тухай, полевой хүдэлмэрийн үүдэ ябаса тухай тэдэндэ хөөрөжэ байха, тэдэнэй үнгэргэхэ хөөрлөө-нүүдэй тэмэцүүдыг хэлэжэ ба заа-барн үгэжэ байха уялгатай. Энэ талаар тэрэндэ пропагандистнар, багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэл-тэд эхээн туйламжа үзүүлжэ ша-даха байна.

Гансашье партийна эхин органи-зацинууд бэшэ, мүн тэрэшэлэн партиин райкомууд агитаторнуудыг хү-тэлбэрилхэ зэргэтэй. Партиин рай-комууд болбол илангаа полевой хүдэлмэрийн үүдэ агитколлек-тивүүдэй хүтэлбэрилгэдэй семи-нарнуудыг ходоодо үнгэргэжэ бай-ха, агитаторнуудта зорюулан элдхэлнүүдыг ба консультаци-нуудыг эмхидхэжэ байха зэр-гэтэй. Агитационно хүдэлмэрийн шанарыг ба идеяны удхашанарыг үдэр бүри хинан шалгажа байха ябадалыг хангаха шухала. Райко-муудай зүгһөө агитационно байдалыг сэгнэхэдэ үнгэргэгдэн элдхэл-нүүд ба хөөрлөөнүүдэй тоо дээр-нээ сэгнэдэг ушарнууд олон бин. Лекци бүхэн, элдхэл ба хөө-рлөөн бүхэн хадаа хүнүү-дыг ажалгай баатаршалгада зориг-жуулжа шадаха идеяны гүнзгыг удхашанараар түгэс дүүрэн байха ябадал хамагһаа шухала байна бшуу.

Хүдөө тосхондо ябуулагдажа бай-гаа политическэ агитацида партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүд-элмэрийн үүдүг үргэнэр хабаа-даха ябадал болбол тус аги-тационно идеяны хэмжээгэ дээшлүүл-гын шухалын шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Партийна хүтэлбэрилгэд болбол колхознигуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилгэ-шэдэй урда политическэ элдхэл-нүүдыг ходоодо хэжэ байха, хүдөө-дэ ябуулагдажа байгаа агитационно удхашанарыг дээшлүүлхэ, дутуу дундануудыг тэндэнэ усадхалгада партийна организацинуудта туйлаха уялгатай.

Партийна организацинууд болбол олонинтын дунда ябуулагдажа поли-тическэ хүдэлмэрийн ажахы хү-тэлбэрилхэ ябадалтай шадбаритай-гаар зохицдуулаад байбал, социалистическэ газартаряалангай хүсэтэ шэнэ дэбжэлтыг хангажа шадаха байна.

(«Правды» майн 22-ой түрүү башгһээ).

Урда районуудта үбһэ хуряалга эхилээ

Дунда Азин ба Закавказска республикануудта, Казахстанай ба Хойто Кавказай урда районуудта үбһэ хуряалга эхилээд, үргэн далайсагайгаар ябуулагдажа байна. Энэ жэлдэ сабшалангай тон найнаар ургалан тухай тэндэнэ мэдээсэнэ. Ороной колхозуудай юрын сабшалангай ба таригданан ногооной талмайн хэмжээнэ недондо жэлэй хидэ орходоо 7 миллион шаху гек-тараар үргэдэ. Үбһэ хуряалгыг амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорил-гоор колхозууд үбһэ хуряалгын ма-шинануудыг тон олоор абалан бай-на. Гансахан хүүдэй 4 харын турша-да 24 мянган морин ба 2500-һаа дээшэ тракторна сенокосилканууд колхозуудта эльгэгдэ.

Сталинска шангай лауреат П. И. Волковскай ухаалан зохион үргэн абасатай самоходно сенокосилка-нууд угаа олоороо Казахстан, Хой-то Кавказ болон Поволжье худар эльгэгдэ. Энэ машина хадаа нэгэ часай туршада 5—6 гектар талмай-ногоо сабшадат юм.

Казахска литературын декада

Москвада казахска литературын декада эхээн амжалтатайгаар үн-гэргэгдэ. Столицын олонингэ бол-бол ород хэлэн дээрэ оршуулагда-нан казахска прозын ба поэзийн эрхим зохоолнуудтай танилсаа. Өөрынгөө «Абай» гэжэ романай түлөө нэгэдэхэ зэргыг сталинска шанда хүртэхи Мухтар Ауэзов, дуунууд болон магталнуудыг ури-дшалан бэлдхэлгүйгөөр, тэрэ дороо зохион дууладаг аралай Акын Нар-тай, Казахска баатар басаган тухай «Ботагоз» гэжэ романай автор Са-бит Муханов, алдар солото поэт Халижан Бекхожан, Таир Жароков, Жумагали Санн, Абдылда Тажи-баев болон бусад олонинтын гол анхаралыг татан байна.

Уранзохиолшод ба поэтүүдтэй камта тус декадада казахска олон артистнар хабадалсаа. Тэдэнэр ха-даа казах арадай гое найхан дуу-нуудтай столицынхидыг танилсуу-лаа. Казахстанай артистнарай за-риманинь Москвагай дээдэ жур-гуулинуудыг дүүргэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Казахска ССР-эй ара-

дай артист Рашад Абдуллин Мос-ковско консерватори дүүргэн бай-на.

Өөрынгөө арадай агууехэ гэгээ-рүүлэгшэ ба казахска литературын үндэһэ һуури табигша Абай Кунан-баев ингэжэ хэлээн юм: «...ородой культурыг ба искусстваны шудалга-тыг. Энэ хадаа ажалыдалай түл-хиур мүн». Тинэ мүнөө казахууд энэ түлхиурыг бата бэхээр эзэм-дэнхэй.

Казахска ССР-эй гүрэнэй хэблэл болбол декадатай дашарамдуулан казах ба ород хэлэн дээрэ 40-һөө дээшэ тооной уранзохиолой номуудыг хэблэжэ гаргаа. Нэгэ том соо суглуулагдахан А. С. Пушкинай зо-хиолнууд, М. Ю. Лермонтовэй «Маскарад», союзна республика-нуудай поэзийн антологий казах хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ гараа.

Москвада үнгэргэгдэн казахска литературын декада болбол СССР-эй арадуудай сталинска хани ба-рисаанай бата бэхи байһанай үшөө нэгэ толотомо гэршэн мүн болоо.

Партийна гэгээрэлэй һуралсалай жэлэй дүнгүүд

ВИЛЬНЮС Марксизм-лениниз-мын каунасска үдэшин универси-тетдэ дүүргэлтын экзаменууд эхи-лээ. Һуралсагдай олонхин үзэ-һэн юумээ гүнзгыгөөр ойлгоо. Университеды 300 партийна ба со-ветскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгэ-шад, наука ба искусствын ажал-ябуулагдаж дүүргэжэ гарахан.

ВКП(б)-гэй түхэ чуудалалгын 769 кружогууд, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталиной биографинуудыг шудалалгын 709 кружогууд, 47 үдэ-шин партийна һургуулинууд ба марксизм-ленинизмын 2 университет программаа түгэсхэжэ байна. Эдэ кружогууд, һургуулинууд болон университетүүдтэ Литовско ССР-эй хэлэн олон мянган большевикүүд һуралсажа, марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудыг шудалаа.

Ороной ремесленнэ ба түмэр замай училищинуудта залуушуулыг таталга эхилхэнэ

СССР-эй ажалай резервүүдтэй Министерство болбол ороной ремесленнэ ба түмэр замай училищинуудта залуушуулыг шэнээр татаха тухай шидхэбэри гаргаба. Тус таталга июнин 1-һээ августын 31 хүрэтэр ябуулагдаха юм. Хоер жэл турша дотор хэдэн зуун мянган һурагшад электромоторнуудай, слесарьнуудай, электрогазо-гагнуурша-дай, радиооператорнуудай, наборщицуудай, телеграфна механикуудай болон бусад мэргэжэлнүүдыг шудалха байна.

Энэ жэлдэ училищидта орогшод дунда һургуулин 4 классай хэм-жээгээр ород хэлээр ба математи-каар шалгалтада орохо юм. Энергетическэ ба химическэ промышлен-ностьда, транспортда ба хэлхэ холбоондо, мүн тэрэшэлэн оросо ороо механизмуудтай ба агрега-дуудтай үйлдэбэри дээрэ хүдэлмэ-рилхэ мэргэжэлтэдыг бэлдэхэ училищинуудта дунда һургуулины 7-һоо доошо бэшэ классуудыг дүү-ргэн залуушуул абаха байна.

Шэнэ таталгада бэлдхэл мүнөө бүхэ училищинуудта ябуулагдажа байна.

Азербайджанска ССР. Хони үсхэбэригдэй «Красный Самук» совхоздо «Прекос -бозах» гэжэ мяха нооно ехөөр үндэгтэ үшөөр хонид бин болгодо. Энэ хүдэлмэрийн Сталинска шангай лауреат, хүдөө ажахын наукануудай кандидат Салыхов Мирза Гусейн оглы хүтэлбэрилхэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Салыхов Мирза Гусейн оглы шөнө үүлтөрэй хонидыг үзэжэ бай ба. ТАСС-эй фотохронико.

НҮХЭР АГИТАТОР! ЭНЭ МАТЕРИАЛЫЕ МАЛШАДТА УНШАЖА ҮГЭ

Ништын малажалыг хүгжөөхэ гурбанжэлэй түсэб тухай хөөрөлдөөн

4. фермэнүүдыг барилга ба механизацилга

Социалистическэ хүдөө ажахы жэл эрэхэ бүри улам олон машинануудыг абажа байна. Улам һайжаруулагдаһан шэнэ шэнэ тракторнууд, комбайнууд, сепякэнүүд, плугууд, культураторнууд ба бусад машина зэбсэгүүд полинууд дээрэ гарана. Таряанажалыг механизацилга хадаа орооной ажахын проблемэ шидхэхэдэ эгзэн шухала условинуудай нэгэн байгаа һэн. Механизаци хадаа малажалай проблемэ шидхэхэдэ мүн лэ бага бэшэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Мүнөө хүдөө тосхонуудта манай промышленностин ямаршье машинануудыг үгэжэ ша-даха болоһон үедэ ба хүдөөдэ үзэгдүүг эхэ хэмжээтэйгээр электростанцинуудай баригда-жа байһан үедэ малажалыг механизацилга үргэн далайсагайгаар ябуулагдаха ёһотой. Түрүүшын ээлжэндэ тэжээл бэлдхэлгыг ба фермэдэхи эгзэл хүшэр хүндэ хүдэлмэрийн үүдэ механизацилга хэрэгтэй.

Нинтын малажалыг хүгжөөлгэдэ үзэгдэн дутуу дунданууд хадаа эхэнхидэ үйлдэбэ-рийн процессүүдэй багаар механизацилгад-һанһаа болоһон байха юм. Үбһэ хуряалга, силос бэлдхэлгэ, ула гаргалга, төжөөл буй-луулга, үнэ һаалга ба хонидой нооно хайша-лалга гэхэ мэтын малай ажахын эдэ шухала участогууд үшөө багаар механизацилгадан байна. Энэ талаар машинно-тракторна стан-цинууд колхозуудта ёһото туйламжа үзүүл-нэгүй.

«Ойрын гурбан жэлэй турша соо колхо-зуудтай ба түрүүшын ээлжэндэ совхозууд-

тай үбһэ ногоо хуряаха, силос дараха, кор-неплодуудыг тариха ба хуряаха, һү буйлуул-ха хүдэлмэрийн үүдэ бүри мүнхэн механизацил-ха ябадал хангаха, тэрэшэлэн фермэнүүдтэ ула үгэхэ, тэжээл бэлдэхэ, мал харууналха хүдэлмэрийн ба фермэнүүдтэй транспортые үргэнэр механизацилга, мүн электричество хэрэглэн үнэ һааха ба хонидой нооно хай-шалха ябадал дэлгэрүүлхэ» гэгэн зорилго-гоо барилгатай ба парти табиган байна.

Байгша онһоо эхилээд ороной машинно-тракторна станцинууд колхозуудта тэжээл бэлдэхэ, сабшалангууд ба бэлшэринүүдыг һайжаруулха талаар даалгавар абадэг бо-лобо. Жэшээлхэдэ, 1951 ондо МТС-үүд 15 миллион гектар үбһэ сабшаха байна.

Мүн силос дараха, намагилг сабшалангууд ба бэлшэринүүдыг хатааха гэхэ мэтын ба бусадшье хүдэлмэрийн үүдэ тодорхой даал-гаваринууд гурбанжэлэй түсэб соо хараалаг-данхай.

Малажалдай хүшэр хүндэ хүдэлмэрийн үүд ямар аргаар механизацилгагдаха юм? Нэгээр, хүгжөнги малажалтай районуудта тусхай машинно-тракторна станцинууд бай-гуулагдаха юм. Тэдэ МТС-үүд үбһэ хуряаха, силос дараха, бэлшэринүүдыг убажаруулха ба электричество хэрэглэн, хонидой нооно хайшалха гэхэ мэтын хүдэлмэрийн үүдэ дүү-ргэхэ байна.

Хоёрор, бин байһан МТС-үүд үбһэ хуряаха, силос дараха, корнеплодуудыг ба силосыг кульгурануудыг тариха, мүн тэрэшэлэн саб-шалангууд ба бэлшэринүүдыг үндэһөөрнэ

һайжаруулха машинануудаар зэбсэгжэхэ юм. Колхозуудта техникэ туйламжа үгэхэ гэг-һэн даалгавар машинно-тракторна станци-нуудта үгтэһэн байна.

Гурбаар, колхозууд үнэ һааха, хонидой нооно хайшалха, автоматическаар уналха, һү буйлуулха ба тэжээл бэлдэхэ мэтын хү-дэлмэрийн механизацилга машинануудыг абаха байна.

Гурбан жэлэй турша соо хүдөө ажахын ма-шина бүтээлгын Министерство хадаа 101 мян-ган тракторна сенокосилкануудыг, 14.000 өөрөө ябадаг сенокосилкануудыг, 30 мянган тракторна тармуурнуудыг, 20.500 тракторна волокушануудыг, 17 мянган фури сомолгын ба 21 мянга силос хэршэлгын машинануудыг хүдөө ажахыда үгэхэ байна. Тэрэһээ гадна, 360 мянган морин сенокосилканууд, 363 мян-ган морин тармуурнууд совхозуудта үгтэхэ ба колхозуудта худалдагдаха юм.

Малажалай ашаг шэмье дээшлүүлгын ба малай һургуудыг бүрин бүтэн байлгахын ту-лаа һайн тэжээлгэ гадна, мүн һайн байра хэрэгтэй.

Колхозууд ба совхозуудта малай байранууд-дыг барилгын үргэн далайса гурбан жэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Гурбан жэлэй турша соо колхозуудта 13,1 миллион толгой эбэрт бодо малай, 32 миллион толгой хони-дой ба 11,7 миллион толгой гахайнуудай бай-ха байранууд шэнээр баригдаха байна.

Барилгын түсэбье дүүргэхэ хэрэгтэ барил-гын нотагай бүхэ материалнууд элсүүлгэдэ хэрэгтэй. Түрүү колхозуудай жэшээгээр энэ хэрэгтэ нотагай үйлдэбэрийн хирпинсэ ба черепице үргэнэр хэрэглэхэ шухала.

РСФСР-эй Верховно Советдэй гурбадахи сессийн нээгдэхэ тухай

РСФСР-эй Верховно Советдэй гурбадахи сессия энэ оной майн 1-дэ үдэшин 7 часта Кремль до-тор, Кремлёвско Ехэ Ордон соо нээгдэхэнэ.

